

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/213/2017
Identifikačné číslo spisu:	7214200481
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7214200481.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: J. O., bytom W. X, XXX XX W., proti odporcovi: Y. L. O., bytom Y. X, XXX XX W.Š., za účasti maloletých detí O.: L. R., B. XX.X.XXXX, J. T., B. XX.X.XXXX a X. H., B. X.X.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k mal. deťom, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 27 P 8/2014, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. júna 2017 sp. zn. 8 CoP 54/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Z'aden z u'c'astní'kov nema' na'rok na na'hradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. októbra 2016 č. k. 27P 8/2014-214 manželstvo účastníkov konania uzavreté 27. septembra 2003 rozviedol, na čas po rozvode manželstva zveril maloleté deti L. R. O., B. XX. H. XXXX, J. T. O., B. XX. Y. XXXX a X. H. O., B. X. Y. XXXX do osobnej starostlivosti matky. Obom rodičom zveril právo zastupovať a spravovať majetok maloletých detí. Otcovi určil vyživovaciu povinnosť na mal. L. R. 180,- €, na mal. J. T. 140,- € mesačne a na mal. X. H. 80,- € mesačne. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že manželia nebývajú v spoločnej domácnosti od 12/2013, navrhovateľka od podania návrhu nepretržite trvala na rozvode manželstva napriek štyrom návrhom jej manžela na prerušenie konania. Súd prvej inštancie mal za to, že uvedené manželstvo nevytvára harmonické a trvalé životné spoločenstvo vhodné na riadnu výchovu maloletých detí a neplní ani žiadnu z ďalších funkcií manželstva. Ohľadom úpravy rodičovských práv po rozvode manželstva maloleté deti zveril do výlučnej starostlivosti matky, napriek návrhu otca na ich zverenie do striedavej starostlivosti, lebo znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že vzťah detí k otcovi nie je tak pevný ako k osobe matky, deti nie sú na osobu otca tak citovo naviazané, aby sa dožadovali striedavej starostlivosti rodičov a u otca vnímali jeho výbušné správanie, agresívne konanie voči matke. Vzhľadom na to mal súd prvej inštancie za to, že nie je v záujme maloletých ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Súd prvej inštancie zveril

maloletých do osobnej starostlivosti matky vzhľadom na ich silnejšiu citovú väzbu na matku a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Otcovi neupravil styk na čas po rozvode s maloletými, nakoľko ako to vyplýva aj zo znaleckého dokazovania ale aj z výpovede navrhovateľky, aj kolíznej opatrovníčky, stretávanie sa otca s maloletými prebieha na základe dohody rodičov, matka nebráni otcovi v stretávaní sa a rodičia žiadali styk neupraviť.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie odporcu rozsudkom z 30. júna 2017 sp. zn. 8 CoP 54/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“). Konštatuje, že subjektívny nesúhlas manžela navrhovateľky so závermi znaleckého dokazovania a nariadeného poradenstva sám o sebe nepreukazuje tendenčnosť a účelovosť vykonaných dôkazných prostriedkov. K odvolacím dôvodom manžela navrhovateľky ohľadom zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky maloletých dodáva, že vzhľadom na vek a stupeň vývoja maloletých detí, najmä mal. L. R. a DH. T. dokážu pochopiť účel konania a vyjadriť svoju vôľu ohľadom toho, s ktorým z rodičov chcú žiť v spoločnej domácnosti, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie zohľadnil ich názor pri rozhodovaní o forme ich výchovy, preto s dôrazom, že jednoznačne odmietli byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, dospel k záveru, že je v najlepšom záujme maloletých detí vyhovieť ich vôli a zveriť ich do osobnej starostlivosti matky.

3. Odporca proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie s tým, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a rovnako aj k porušeniu práva jeho maloletých detí na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Porušenie jeho procesného práva, osobitne práva na obhajobu vidí v tom, že súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok vo veci na pojednávaní 12. októbra 2016 bez jeho prítomnosti, nevypočul v konaní maloleté deti a odvolací súd rozhodol bez pojednávania. Namieta, že odvolací súd neskúmal možné zmeny, teda dynamiku vývoja vzťahov detí vo vzťahu k rodičom, ako aj vo vzťahu k sebe navzájom. Nevypočul, rovnako, ako súd prvej inštancie jeho deti vo vzťahu na ich názor, s kým chcú žiť, komu chcú byť zverené do starostlivosti, ako sa rodičia o ne starajú a pod. Namieta, že odvolací súd sa nezaoberal so všetkými jeho námietkami, dôvodmi odvolania. Tiež sa podľa neho dostatočne nevysporiadal s jeho námietkami na určovanie výšky výživného, spôsobu a mechanizmu jeho výpočtu. Nezaoberal sa jeho sťažnosťami na postup súdu, postup znalca. Poukazuje na skutočnosť, že v čase podania dovolania žije s maloletým synom L. R. nepretržite už viac ako rok, pričom stredná J. T. žila s ním v spoločnej domácnosti v trvaní asi sedem mesiacov. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a zároveň odložiť jeho vykonateľnosť, a to aj vykonateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie, a to ohľadom vyživovacej povinnosti otca, ako aj vo vzťahu k zvereniu maloletých detí do starostlivosti matky, ako aj vo vzťahu k súdnym trovám k odmenám znalcov a vec zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namieta výsledky znaleckého dokazovania. Poukazuje na zlepšenie školského prospechu detí.

4. Navrhovateľka sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Kolízny opatrovník maloletých detí, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ho navrhovateľka informovala, že sa s odporcom pokúsia navrhnúť vzájomnú dohodu ohľadom osobnej starostlivosti maloletých detí, ktorú obidvaja podpíšu a následne ju predložia súdu prvej inštancie. Uviedol, že v máji 2017 sa po vzájomnej dohode účastníkov konania maloletá J. T. presťahovala do spoločnej domácnosti k otcovi, kde bývala do septembra 2017. Najmladšia dcéra X. H. je v osobnej starostlivosti matky. Maloletý L. R. sa nachádza v osobnej starostlivosti otca.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvažoval nasledovne:

7. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Ustanovenie § 76 CMP vymedzuje prípady, v ktorých (v osobnosti tohto zákona) dovolanie prípustné nie je; neupravuje teda, kedy (v osobnosti tohto zákona) je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to, že v danom prípade nejde o vec, na ktorú by sa vzťahovalo ustanovenie § 76 CMP, bolo potrebné aplikovať § 2 CMP. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa totiž na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu za konný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylučení sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že doslo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odvodniť iba tým, že v konaní doslo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11. Odporca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že doslo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej

je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

15. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnnej od 1. júla 2016.

16. Odporca namieta, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces tým, že o rozvode manželstva rozhodol súd prvej inštancie v jeho neprítomnosti, pričom odvolací súd, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie nenariadil pojednávanie.

17. Dovolací súd poznamenáva, že odporca tieto skutočnosti nenamietal v odvolaní, pričom mohol. Dovolací súd v rozhodnutí R 39/1993 konštatoval, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania a do tej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania. Táto podmienka nie je daná napr. vtedy, ak súd síce rozhodol na pojednávaní, na ktoré účastníka nepredvolal, ale rozsudok mu riadne doručil, takže účastník mohol podať proti nemu odvolanie. O to viac nemožno ju považovať za splnenú v prípade, že súd rozhodol po vypočutí účastníkov na ďalšom pojednávaní, na ktoré účastníkov riadne predvolal, a to rozhodnutím, ktoré možno napadnúť odvolaním. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odporca bol už súdom prvej inštancie vypočutý.

18. Podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

19. Podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). V konaní podľa Civilného mimosporového poriadku odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní aj vtedy, ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za potrebné. (§ 68 CMP).

20. Podľa § 385 ods.1 CSP odvolací súd je povinný nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania iba v dvoch prípadoch, a to a/ ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ak si to vyžaduje verejný záujem.

21. Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 veta prvá CSP).

22. O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie a či skutkový stav veci (v prípade mimosporového konania „skutočný“ stav veci) bol zistený správne a dostatočne, rozhoduje výlučne odvolací súd.

23. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie a skutočný stav veci považoval za riadne zistený, preto je namieste záver, že nemal dôvod dokazovanie zopakovať alebo doplniť (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2, 3 CSP a § 68 CMP). Keďže pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem; konanie nemá širší spoločenský dopad a dotýka sa výlučne účastníkov tohto konania a práv a povinností vyplývajúcich zo starostlivosti o maloleté deti; rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania bolo postupom, ktorý plne zodpovedal zákonu (§ 385 ods. 1 CSP).

24. Rozhodnutie dovolacieho súdu v odvolacom konaní vo veciach, na ktoré sa vzťahuje Civilný mimosporový poriadok, bez toho, aby boli účastníci opätovne vypočúvaní na pojednávaní, je za

predpokladu naplnenia zákonom stanovených podmienok (§ 385 ods. 1 CSP) plne súladné aj s dikciou článku 8 CMP vetou nasledujúcou za čiarkou (ak zákon neustanovuje inak) v spojení s § 2 ods. 2 CMP. Civilný mimosporový poriadok totiž nemá žiadne osobitné ustanovenia vo vzťahu k povinnosti odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania v mimosporových konaniach, preto sa v tomto smere v plnej miere uplatnia ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúce povinnosti odvolacieho súdu vo vzťahu k nariadeniu pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 CSP). Ako už bolo vyššie konštatované odvolací súd postupoval v prejednávaní veci v súlade s § 385 ods. 1 CSP.

25. Odporca ďalej namietal, že k porušeniu práva na spravodlivý proces súdmi došlo v dôsledku nevypočutia maloletých detí.

26. Podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

27. Podľa § 116 CMP ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

28. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a/ úroveň starostlivosti o dieťa,
- b/ bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c/ ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d/ okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e/ ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f/ podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g/ názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h/ podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i/ využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

29. V zmysle citovaných ustanovení sa dieťaťu poskytuje možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho týka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva. Niet sporu o tom, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo názory dieťaťa alebo im nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie ich najlepšieho záujmu (viď uznesenie najvyššieho súdu z 22. júna 2016, sp. zn. 5 Cdo 492/2015). Treba ale zdôrazniť, že nie je možné, aby všeobecné súdy stanovisko maloletého dieťaťa bez ďalšieho prevzali a aby založili svoje rozhodnutia iba na jeho prianí a nie na starostlivom a komplexnom posudzovaní jeho záujmov (rozsudok ESLP vo veci C. proti Fínsku zo dňa 9. mája 2006 č. 18249/02, body 57- 59). Súčasne môže nastať aj situácia, kedy súd po starostlivom zvážení okolností konkrétneho prípadu dospeje k záveru, že osobné vypočutie dieťaťa nie je vhodné a nepôjde o porušenie Dohovoru (rozsudok veľkého senátu vo veci Sahin proti Nemecku ESLP z 8. júla 2003 č. 30943/96, § 74 - 77).

30. Dieťa má právo byť informované o prebiehajúcom konaní a jeho dôsledkoch, pričom zákon zdôrazňuje, že sa tak má stať v rozsahu a spôsobom, ktorý bude zodpovedať jeho veku ale aj psychickej vyzretosti. Je výlučne na zvážení konajúceho súdu, v akom rozsahu a akým spôsobom zabezpečí

dieťaťu jeho právo vyplývajúce mu z ustanovenia § 116 CMP tak, aby to zodpovedalo najlepšiemu záujmu dieťaťa. Nie je nevyhnutné, aby súd dieťa detailne oboznamoval so všetkými aspektmi súdnej veci, ktorá sa ho týka, ale má mu vec objasniť do takej miery, aby to bolo pre dieťa postačujúce na sformulovanie vlastného názoru. Súd musí vždy s ohľadom na okolnosti prípadu dbať predovšetkým na to, aby jeho postupom pri zisťovaní názoru dieťaťa nedošlo k zbytočnému stretu a psychickej záťaži dieťaťa, osobitne to platí u detí predškolského veku. Preto nie je možné a to najmä u mladších detí, aby sa prianie dieťaťa zisťovalo nevhodnými otázkami typu "U koho by si chcel (a) bývať, ostať?"; prianie dieťaťa sa musí posudzovať komplexne, t.j. najmä formou nepriamych otázok. Podľa obsahu spisu súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 116 CMP a vypočul maloletých prostredníctvom znalca. Postup odvolacieho súdu spočívajúci v rozhodnutí o odvolaní bez nariadenia pojednávania a vykonania ďalšieho dokazovania nasvedčuje tomu, že opätovné vypočúvanie maloletého odvolací súd nepovažoval za potrebné pre zistenie skutočného stavu veci, v tomto smere dovolací súd nezistil zo strany súdov nižších stupňov porušenie procesných predpisov, ktoré by zasahovalo do práv odporcu.

31. Pokiaľ ide o tvrdenia odporcu, že samotným nevypočutím maloletých odvolacím súdom, došlo k porušeniu „jeho“ práv, je potrebné zdôrazniť, že z čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, ako ani zo Zákona o rodine, či Civilného mimosporového poriadku, nevyplývajú v tomto smere pre dovolateľov žiadne práva, ide výlučne o práva dieťaťa, a preto aj prípadne porušenie citovaných ustanovení, či dohovoru, (ktorým sa však dovolací súd nezaoberal) mu nemôže zakladať žiadnu ujmu, teda ani vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Preto aj názory odporcu na to, či bol výsluch maloletých vedený správne a dostatočne, sú vo vzťahu k porušeniu jeho procesných práv absolútne irelevantné.

32. Pokiaľ odporca vytýka súdu aj nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávnosť v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplne a nedostatočne zistený skutkový stav veci, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

33. Z hľadiska obsahového námietky odporcu (§ 124 ods. 1 CSP), ktorými odôvodňoval porušenie práva na spravodlivý proces, smerovali voči právnomu posúdeniu veci súdmi, ktoré považoval za nesprávne. Najvyšší súd konštantne judikoval, že právnym posúdením veci nedochádza k znemožneniu realizácie procesných oprávnení účastníkovi (viď rozhodnutia najvyššieho súdu R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Uvedené chápanie dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci na možnosť účastníka uskutočňovať jemu patriace oprávnenia aj podľa novej právnej úpravy potvrdzuje právna veta rozhodnutia najvyššieho súdu R 9/2017 a taktiež i závery rozhodnutia veľkého senátu 1VCdo 2/2017. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

34. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie odporcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

35. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie odporcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

36. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.